

בי"ה.

ברשימת רבינו 'סדר ההפטרות שיש בהם חילוקי מנהגים', נכתבה
ההפטרה לפי אח"מ וההפטרה לפי קדושים ולא נכתבה ההנהגה
כששניהם מחוברים.

אולם בהגהותיו של רבינו בכת"ק על ספר המנהגים נכתב: "הלא
כבני כושיים גוי – ואף כשאחרי וקדושים מחוברין", והוסיף רבינו
לציין בכת"ק המקור לכך ("ואף .. מחוברין"): "שו"ע או"ח
סו"ס תכ"ח".

מ"מ: לא יתחיל המפטיר: שו"ע אדה"ז סי' רפד סעי' יא. והורא
כ"ק אדמו"ר שליט"א בשם הוד כ"ק אדמו"ר (הרי"צ) נ"ע שכ
מנהגנו.

על כך הוסיף רבינו "[אצל הר"ש ש' העכט מכ"מ ע"ז]".

מ"מ אלו לא נדפסו לכאן בסהמ"ג, ונראה שהכוונה היא למ"מ שצילומם נדפ
בס' 'מאוצר המלך' ע' 239. וראה בענין זה גם לקו"ש חל"ג ע' 20 הע' 37.

סדר ההפטרות שיש בהם חילוקי מנהגים

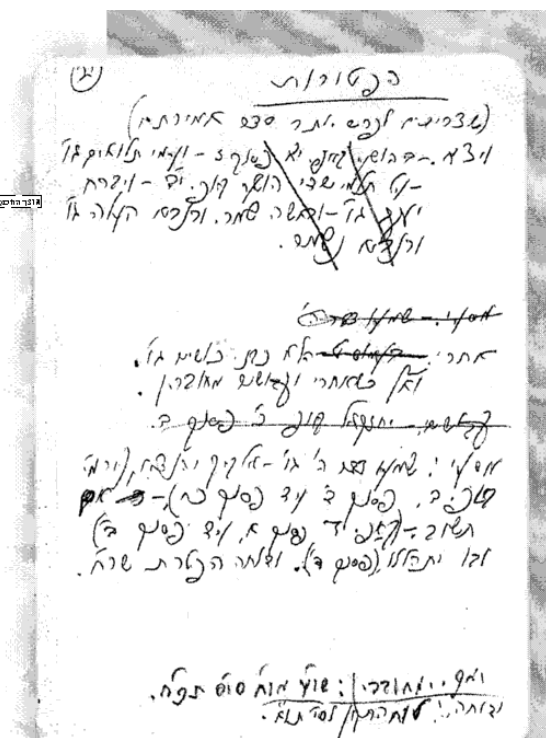
ע' 33

על פי ויצא העביר רבינו קולמוס על ההפטרה.

בפ' אחרי: מחק המקור "בעמוס ט", הוסיף 'נקודה', וציין על מ"ש
"ואף כשאחרי וקדושים מחוברין" את המקור במ"מ למטה:

"ואף .. מחוברין: שו"ע או"ח סו"ס תכ"ח".

(בס' המנהגים נשמט ככל הנראה ענין זה)

תשורה עמוד מס 10 תשי"ע (ברוק) קונטרסי תשורה משמחות חסידות חב"ד הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

וצ"ע למה נשמט כל הענין מספר המנהגים הנדפס, ובפרט שכן

מפורש בשו"ע אדה"ז (סי' רפד סי"ג)!

אמנם כד דייקת שפיר אין זה פשוט כלל, ויתכן שמשום כך לא נדפס לבסוף בספר המנהגים (ויש עוד לברר בזה), שהרי מה שציין רבינו לאו"ח סו"ס תכח – הכוונה היא להגהת הרמ"א שם וז"ל: "וכשקורין שתי פרשיות מפטירים באחרונה, מלבד באחרי מות וקדושים דמפטירין 'הלא כבני כושיים' שהיא הפטרת אחרי מות".

והנה הטעם לזה שבפ' אחרי וקדושים לא קוראים ההפטרה של פ' קדושים אלא של פ' אחרי – מבואר הוא (במרדכי מגילה סי' תתלא, אגודה שם סי' מז, מטה משה סי' תנד) שהוא משום שהפטרת פ' קדושים היא ב"תועבות ירושלים" ולכן משתדלים ככל האפשר שלא להפטיר הפטרה זו.

(בלשון המשנ"ב סוף סי' תכח: "מפני שההפטרה של פרשה שניה מזכרת מתועבות ירושלים – מה שאין כן כשהן נפרדות שכבר קראו 'הלא כבני כושיים' בפרשת אחרי, בהכרח להפטיר בפרשת קדושים 'התשפוט'").

אך כ"ז נכון **למנהג האשכנזים** שאכן מפטירים בפ' קדושים (כשהיא נפרדת) את הפטרת "התשפוט", המדברת ב"תועבות ירושלים", ולכן משתדלים להימנע ממנה – אבל לדידן מנהג חב"ד הוא שבלאו הכי לא אומרים הפטרת "התשפוט", כיון

שמפטירים בפ' קדושים **כמנהג הספרדים**, וא"כ אין טעם
לכאורה לדחות את ההפטרה הרגילה דפ' קדושים ("התדרוש")!
[ואכן, לפי מנהג הספרדים כאשר הפרשיות מחוברות קוראים רק
ההפטרה דפ' קדושים (אלא שלפי שיטתם הרי בפ' אחרי קוראים
"התשפוט", ופשוט איפוא שיעדיפו לקרוא "התדרוש". וק"ל).]
ולכאורה צריך ליישב, שסוף סוף גם בהפטרות "התדרוש" יש
דברים קשים ויש שם הלשון "את **תועבות אבותם** הודיעם"
(יחזקאל כ, ד) –

ולכן כשהפרשיות מחוברות מעדיפים לקרוא את הפטרת "הלא
כבני כושיים" ולדחות את הפטרת "התדרוש" (ראה הערות
וביאורים גל' תתקפא ע' 137).

ויותר מסתבר לומר שמנהגנו נסמך הוא על דברי הלבוש (סי' תצג
ס"ח) ששם הביא את המנהג שבמחזיקין מפטירים "הלא כבני
כושיים", ולא תלה זה **בהקושי** שבהפטרות פ' קדושים (שלכן
משתדלים להימנע ממנה, כנ"ל), אלא **במעלתה** של הפטרת "הלא
כבני כושיים" וז"ל:

"אע"פ שבשאר פרשיות כפולות נהגו להפטיר בהפטורה השייך
לשניה, בכאן נהגו להפטיר בראשונה –

מפי שהיא כוללת כל הנזכר בשתי הפרשיות, וגם שיגאלנו ממנה
אחר ההקאה, דכתיב 'ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת
וגו'".

וטעם זה של הלבוש לכאורה מתאים הוא גם למנהגנו. וק"ל.
אבל סוף סוף אין הענין מוכרע בבירור, ואולי זה הטעם שבספר
המנהגים לא נדפס כלום בענין זה, שהרי יש צדדים לכאן ולכאן,
ודו"ק.

*

לפי סדר הפרשיות בחו"ל יש קביעות שבה הפרשיות נפרדות, אבל
בפ' אחרי לא קראו בפועל "הלא כבני כושיים" – מחמת שהיה
ער"ח (או שבת הגדול), והשאלה היא האם עכשיו בפ' קדושים
יפטירו כרגיל, או שישלימו עתה את הפטרת "הלא כבני כושיים"
וידחו את הפטרת פ' קדושים (וכנ"ל שמעדיפים לדחות הפטרה
זו). ובהגהות רעק"א לסי' תכח כתב שבמקרה כזה ידחו את
הפטרת פ' קדושים ויפטירו "הלא כבני כושיים", והובא במשנה
ברורה סוף סי' תכח. אך יש חולקים על זה וס"ל שבקביעות
כזאת קוראים ההפטרה הרגילה דפ' קדושים. ראה הנסמן בפסקי
תשובות סי' תכח הערה 35. ושקו"ט בזה בארוכה בקובץ "אור

ישראל" (מאנסי) גלי נב עי צב ואילך. קובץ "עץ חיים" (באבוב) גלי
יא עי קפז ואילך.

אמנם כל השקו"ט שיש בזה נכונה היא למנהג האשכנזים
המפטירים בהפטרות "התשפוט", שיש בה "תועבות ירושלים"
ולכן משתדלים ככל האפשר לדחות הפטרה זו ;
אבל לדידן שבלאו הכי מפטירים **כמנהג הספרדים בהפטרות**
"התדרוש" שהיא קלה יותר – ברור שאין טעם לדחות ההפטרה
הקבועה דפרשת קדושים רק מפני שלא קראו עדיין "הלא כבני
כושיים". ופשוט.

[ומה שהגרא"ח נאה בספרו קצות השלחן (סי' פח בבדה"ש ס"ק
יד) הביא את דברי הרעק"א הנ"ל, לדחות ההפטרה דקדושים
מפני "הלא כבני כושיים" – הוא כפשוט משום שבזמנו עדיין לא
נתפרסם מנהגנו להפטיר הפטרת "התדרוש" כמנהג הספרדים.
וק"ל].